

Brief report
Avhandling – Doktorsgradsarbeid

Randi Ulberg

Spes. BUP og psykiatri, godkjent psykoterapiveileder BUP, Ph.D
Oslo

Er det kjønnsforskjeller i nytten av samtaleterapi?

Psykiater Randi Ulberg har i sitt doktorsgradsarbeid, i motsetning til det meste av tidligere forskning, funnet forskjeller mellom kvinner og menn i nytten av forskjellige psykoterapeutiske behandlingsformer.

Resultatene fra studien kan bidra til å gi mer tilpasset behandling for kvinner og menn. Pasientens oppfatning av forholdet til terapeuten påvirkes av pasientens forhold til andre mennesker før og nå. Overføringstolkninger er innspill fra terapeuten som kaster lys over hvordan pasienten oppfatter terapeuten og forholdet til terapeuten. Dette blir sett i lys av problematiske forhold til andre mennesker i pasientens liv.

Ved valg av behandling for den enkelte pasient kan det være godt å kunne lene seg til forskningsresultater. Det blir derfor en utfordring for klinikere at forskjellige former for psykoterapi gjennomsnittlig viser like god effekt. Spørsmålet blir derfor om forskjellige terapier og teknikker virker bedre for mennesker med forskjellige vansker. Det kan synes som om spesifikke teknikker virker ulikt på undergrupper av pasienter.

Overføringstolkninger er intervensjoner fra terapeuten som forsøker å kaste lys over hvordan

pasienten oppfatter terapeuten, terapien og forholdet til terapeuten. Pasientens oppfatning av forholdet til terapeuten settes i lys av problematiske forhold til andre mennesker i pasientens liv.

Overføringstolkninger er en sentral ingrediens i dynamisk psykoterapi, men bruken av dem har vært drøftet helt siden Sigmund Freud publiserte den første detaljerte kliniske beskrivelsen av overføringsfenomener i 1905 (Dora). En sentral antagelse om bruken av overføringstolkninger har vært at pasienten i utgangspunktet skulle fungere

ganske godt og ha gode mellommenneskelige relasjoner for å kunne ha nytte av overføringstolkninger.

Randi Ulberg er med i en forskningsgruppe som ledes av Professor Per Høglend, Institutt for Klinisk medisin, Institutt for Psykiatri, Universitetet i Oslo. Gruppen har gjennomført og publisert resultater fra den første eksperimentelle studien av slike overføringstolkninger. 100 pasienter ble delt i to behandlingsgrupper. Halvparten av pasientene fikk ett års dynamisk innsiktsterapi med overføringstolkninger mens resten fikk samme terapi uten overføringstolkninger. De to formene for psykoterapi var gjennomsnittlig like effektive. Et overraskende funn var at den halvparten av pasientene som hadde et langvarig mønster av problematiske mellommenneskelige relasjoner, hadde mest nytte av terapi med overføringstolkninger. Studien slår dermed hull på myten om at innsiktspsykoterapi bare hjelper ressurssterke pasienter. Tvert imot, ser det ut til at de som trenger behandling mest, profitterer mest.

De som trenger behandling mest, profitterer mest.

Randi Ulberg forsvarte nylig sin doktorsgradsavhandling om kjønnsforskjeller i nytte av overføringstolkninger. I løpet av ett års ukentlige samtaler, synes kvinner å ha større nytte av overføringstolkninger enn menn. Spesielt var det god effekt av slik behandling for kvinner med problematiske mellommenneskelige relasjoner. Pasientene ble etterundersøkt 1 og 3 år etter avsluttet terapi. Behandlingseffekten holdt seg og økte. Når behandlingsresultat hos kvinner og menn ble sammenlignet, viste det seg imidlertid at kvinnene som fikk overføringstolkninger hadde en større bedring også i oppfølgingsperioden enn menn.

Eksperimentell kontroll av en bestemt teknikk slik det er gjort i denne studien, er den eneste kjente forskningsmetoden for å studere årsak til bedring etter psykoterapi. I klinisk praksis der terapeuten forsøker å tilpasse sin teknikk til den enkelte pasients behov, kan resultatene av slike studier bidra i vurderingen av hva slags behandling den enkelte pasient trenger.

Gender differences in response to transference interpretations in dynamic psychotherapy, Faculty of Medicine, University of Oslo, 2010, ISBN 978-82-8072-518-9.

Referanser

- Høglend, P., Bøgwald, K.-P., Amlo, S., Marble, A., Ulberg, R., Sjaastad, M.C., Sørbye, Ø., Heyerdahl, O. & Johansson, P. (2008). Transference interpretations in dynamic psychotherapy: do they really yield sustained effects? *American J Psychiatry*, 165, 763-771.
- Ulberg, R., Johansson, P., Marble, A. & Høglend, P. (2009). Patient sex as moderator of effects of transference interpretation in a randomized controlled study of dynamic psychotherapy. *Canadian J Psychiatry*, 54, 78-86.
- Ulberg, R., Marble, A. & Høglend, P. (2009). Do gender and level of relational functioning influence the long-term treatment response in dynamic psychotherapy? *Nordic J Psychiatry*, 63, 412-419.
- Ulberg, R., Høglend, P., Marble, A. & Sørbye, Ø. (2009). From submission to autonomy; approaching independent decision making. *American J Psychotherapy*, 63, 227-243.

Redaksjonen i Oslo